Udskriftsdato: 20. december 2025

VEJ nr 9829 af 31/10/2023 (Historisk)

Vejledning om overdragelse af ret til fravær med barselsdagpenge efter barselsloven til sociale forældre og nærtstående familiemedlemmer

Ministerium: Beskæftigelsesministeriet

Journalnummer: Beskæftigelsesmin.,
Styrelsen for Arbejdsmarked og Rekruttering, j.nr. 23/12975

Senere ændringer til forskriften

VEJ nr 9252 af 29/04/2024

Vejledning om overdragelse af ret til fravær med barselsdagpenge efter barselsloven til sociale forældre og nærtstående familiemedlemmer

Kapitel 1. Indledning

I vejledningen uddybes reglerne om retlige forældres mulighed for at overdrage ret til fravær og barselsdagpenge til sociale forældre og nærtstående familiemedlemmer, som er fastsat i barselsloven, jf. lovbekendtgørelse nr. 1180 af 21. september 2023, og i bekendtgørelse nr. 427 af 5. april 2022 om ret til barselsdagpenge for forældre til et barn, der er født eller modtaget fra den 2. august 2022 med senere ændringer (i vejledningen kaldet barselsbekendtgørelsen).

Reglerne blev indført ved lov nr. 343 af 22. marts 2022. Reglerne træder i kraft den 1. december 2023 og finder anvendelse for forældre til et barn, der er født eller modtaget den 1. januar 2024 eller senere.

Vejledningen er inddelt i kapitler, hvor kapitel 2 omhandler reglerne om personkredsen, herunder definition af hvem, der anses som social forælder samt nærtstående familiemedlemmer i relation til barselsloven. Kapitel 3 omhandler reglerne om forældres ret til at overdrage fravær med barselsdagpenge til sociale forældre, samt reglerne om sociale forældres afholdelse af det overdragede fravær. Kapitel 4 omhandler reglerne om en soloforælders ret til at overdrage fravær med barselsdagpenge til nærtstående familiemedlemmer, samt reglerne om nærtstående familiemedlemmers afholdelse af det overdragede fravær. Kapitel 5 omhandler reglerne om administration, herunder reglerne om ansøgning om overdragelse og varsling af arbejdsgiver.

Vejledningen skal læses i sammenhæng med vejledning nr. 9816 af 27. oktober 2023 om ret til fravær med barselsdagpenge for forældre til et barn, der er født eller modtaget fra den 2. august 2022, som indeholder en uddybende gennemgang af barselslovens regler (i vejledningen kaldet barselsvejledningen).

Der henvises endvidere til bekendtgørelse nr. 1323 af 27. september 2022 om opgørelse af beskæftigelseskrav og beregning af barselsdagpenge m.v.

Kapitel 2. Personkreds

2.1. Retlige forældre

Efter barselsloven er det kun barnets forældre, der har ret til fravær og barselsdagpenge. Fastlæggelsen af, hvem der anses som forældre efter barselsloven, tager udgangspunkt i børnelovens regler om moderskab, faderskab og medmoderskab samt adoptionslovens regler om adoptanter.

De retlige forældre er herefter barnets mor, barnets far eller medmor samt adoptanter, jf. barselslovens § 23 a, stk. 1. For at adoptanter har ret til fravær efter barselsloven er det bl.a. en betingelse, at adoptionen er formidlet af en organisation, der er godkendt efter adoptionsloven, eller en privat fremmedadoption gennemført efter tilladelse fra Ankestyrelsen, jf. barselslovens § 8, stk. 3.

I relation til børneloven og barselsloven har barnet højst to retlige forældre.

2.1.1. Soloforælder

Efter § 12, stk. 1, i barselsbekendtgørelsen anses barnet for kun at have én forælder efter barselslovens § 21 c, stk. 1, hvis:

1) Den ene af barnets forældre er død.

Bestemmelsen omfatter både situationer, hvor barnet anses for kun at have én forælder på tidspunktet for barnets fødsel eller modtagelse, jf. § 21 c, stk. 1, og situationer, hvor den ene af barnets forældre dør efter barnets fødsel eller modtagelse, jf. § 21 c, stk. 2 og 3.

2) Barnet er adopteret af en enlig adoptant.

Forælderen kan fremlægge dokumentation for, at adoptionen er gennemført. Dokumentationen kan f.eks. være en adoptionsbevilling eller Familieretshusets anerkendelse af en udenlandsk adoption suppleret med en erklæring fra adoptanten om at være eneadoptant.

3) Barnet er blevet til ved assisteret reproduktion, og sæddonor anses efter § 28 i børneloven ikke som forælder til barnet.

Forælderen kan f.eks. fremlægge dokumentation fra en fertilitetsklinik om, at der er anvendt en ukendt sæddonor.

4) Barnets mor er en surrogatmor, der efter lovgivningen i fødselslandet ikke anses for forælder til barnet.

Forælderen kan fremlægge dokumentation for forældreskabet fra det land, hvor barnet blev født.

For en nærmere beskrivelse af, hvornår forælderen anses for at være soloforælder henvises til afsnit 3.2.3.4. i barselsvejledningen.

2.2. Sociale forældre

En social forælder er en person, som har en forældrelignende relation til et barn, uden retligt at være forælder til barnet, f.eks. en partner til et barns retlige forælder. Sociale forældre er først og fremmest personer i en lgbt+ familie, der ikke er barnets forældre, og som er tiltænkt en forældrelignende relation til barnet. Men en social forælder kan også være en retlig forælders ægtefælle eller samlever, som ikke er barnets forælder, hvis pågældende er tiltænkt en forældrelignende rolle til barnet.

En social forælder er i barselslovens forstand, jf. barselslovens § 23 a, stk. 3:
- En forælders ægtefælle eller samlever, der er tiltænkt en forældrelignende relation til barnet, og som ikke er barnets forælder, (stk. 3, nr. 1).
- En kendt donor, der er tiltænkt en forældrelignende relation til barnet, og som ikke er barnets forælder, (stk. 3, nr. 2).
- En kendt donors ægtefælle eller samlever, der er tiltænkt en forældrelignende relation til barnet, og som ikke er barnets forælder, (stk. 3, nr. 3).

En kendt donor med en forældrelignende relation til barnet vil typisk være en mand, der har doneret sæd til en kvinde i et lesbisk parforhold, hvor parret er de to retlige forældre (mor og medmor), jf. barselslovens § 23 a, stk. 3, nr. 2. Hvis den kendte donor har en ægtefælle eller samlever, vil ægtefællen eller samleveren ligeledes kunne anses som social forælder, hvis pågældende er tiltænkt en forældrelignende relation til barnet, jf. § 23 a, stk. 3, nr. 3. Der kan således være flere sociale forældre til samme barn.

For at den sociale forælder kan anses som en samlever, er det et krav, at personen har levet i et ægteskabslignende forhold med en forælder (den retlige), eller med en kendt donor til barnet i mindst 2 år på tidspunktet for fraværets begyndelse, jf. § 23 a, stk. 2. For en ægtefælle til en kendt donor gælder ikke et krav om samliv med den kendte donor, men det afgørende for at blive anset som social forælder er alene, at ægtefællen er tiltænkt en forældrelignende relation til barnet.

Det er et krav for ret til fravær og barselsdagpenge, at den sociale forælder er sammen med barnet under fraværet. Den sociale forælder skal ikke nødvendigvis bo sammen med barnet, men det forudsættes, at

den sociale forælder, der modtager barselsdagpenge under fravær, dagligt har fysisk samvær med barnet, uden at det er en betingelse, at hele dagen tilbringes sammen med barnet.

2.3. Nærtstående familiemedlemmer

Det fremgår af barselslovens § 23 c, stk. 2, at som nærtstående familiemedlem, anses forælderens egne forældre og søskende over 18 år samt forældre og søskende over 18 år til en afdød forælder.

Personkredsen omfatter også halvsøskende til soloforælderen. Hvis den ene forælder er død, er forældre og søskende inkl. halvsøskende over 18 år til den anden afdøde forælder til barnet også omfattet. Aldrskravet om 18 år skal være opfyldt på overdragelsestidspunktet.

Andre familiemedlemmer end forældre og søskende er derimod ikke omfattet af muligheden for at få overdraget fravær med barselsdagpenge af soloforælderen. Forælderens nære venner er ligeledes ikke omfattet.

Kapitel 3. Overdragelse af ret til fravær og barselsdagpenge til sociale forældre

I barselsloven skelnes mellem forældres ret til fravær og barselsdagpenge i henholdsvis de første 10 uger efter barnets fødsel eller modtagelse, og i perioden efter de første 10 uger efter barnets fødsel eller modtagelse.

Overdragelse af ret til fravær i de første 10 uger efter barnets fødsel gælder alene for den retlige mors ret til fravær efter barselslovens § 7, stk. 1, 2. pkt., mens overdragelse af ret til fravær med barselsdagpenge efter de første 10 uger efter barnets fødsel eller modtagelse gælder for alle retlige forældres ret til fravær efter § 9 med ret til barselsdagpenge efter §§ 21 – 21 c, dvs. retten gælder både for en mor, far, medmor og adoptant.

Overdragelse af retten til fravær efter § 7, stk. 1, 2. pkt., gælder kun for en mor, der er i beskæftigelse som enten lønmodtager eller selvstændig. En fuldt ledig kan således ikke overdrage retten til fravær efter § 7, stk. 1, 2. pkt.

3.1. Overdragelse af ret til fravær i de første 10 uger efter barnets fødsel eller modtagelse (barselslovens § 23 b, stk. 1 og 2)

Efter barselslovens § 7, stk. 1, har en mor ret og pligt til fravær i de første 2 uger efter fødslen (1. pkt.). Herefter har hun ret til fravær i yderligere 8 uger (2. pkt.).

En beskæftiget mor har efter barselslovens § 23 b, stk. 1 og 2, i to situationer ret til at overdrage op til 8 uger af sin ret til fravær efter barselslovens § 7, stk. 1, 2. pkt., til en social forælder:

1) hvis hun genoptager arbejdet på fuld tid som enten lønmodtager eller selvstændig, (§ 23 b, stk. 1), eller

2) hvis hun påbegynder fravær efter § 9 på fuld tid, (§ 23 b, stk. 2).

De første 2 uger efter fødslen har moren pligt til fravær, og disse uger kan derfor ikke overdrages.

Reglerne betyder, at en mor helt eller delvist kan undlade at benytte sin ret til fravær for de 8 sidste af de 10 ugers fravær efter barnets fødsel og i stedet overdrage retten til en social forælder, f.eks. en ægtefælle eller en samlevende, som ikke er far eller medmor til barnet, men som er tiltænkt en forældrelignende rolle til barnet. Overdragelse af fravær til far eller medmor sker efter § 7 a, stk. 1 eller 2.

Moren kan vælge at overdrage alle 8 uger eller en mindre del af de 8 uger til den sociale forælder. Moren vil desuden kunne overdrage en del af fraværet til den anden retlige forælder efter § 7 a, stk. 1 eller 2,

og en anden del af fraværet til en social forælder efter § 23 b, stk. 1 eller 2. De 8 ugers fravær ligger fra barnets 3. uge til den 10. uge efter barnets fødsel.

Efter § 23 b, stk. 1 og 2, er det retten til fravær efter § 7, stk. 1, 2. pkt., der overdrages til en social forælder. Med retten til fravær følger en barselsdagpengeret efter barselslovens § 20, og den sociale forælder, der får overdraget fravær efter bestemmelserne, vil derfor have ret til barselsdagpenge under fraværet, hvis den sociale forælder opfylder betingelserne herfor, herunder beskæftigelseskravet i barselslovens §§ 27 eller 28.

Det er derimod ikke en betingelse for en beskæftiget mors ret til at overdrage fravær til en social forælder, at moren opfylder beskæftigelseskravet i barselslovens §§ 27 eller 28.

Overdragelse af ret til fravær efter § 7, stk. 1, 2. pkt., jf. § 23 b, stk. 1 og 2, gælder kun en mor, der er i beskæftigelse som lønmodtager eller selvstændig erhvervsdrivende. En mor, der er ledig, vil derfor ikke kunne stille sig til rådighed for arbejdsmarkedet og modtage arbejdsløshedsdagpenge og herefter overdrage sin ret til fravær efter § 7, stk. 1, 2. pkt. til en social forælder.

3.1.1. Betingelser for ret til overdragelse i forbindelse med genoptagelse af arbejdet (§ 23 b, stk. 1)

Det er en betingelse for at overdrage ret til fravær efter § 7, stk. 1, 2. pkt., at moren genoptager arbejdet på fuld tid, hvilket vil sige, at moren i de uger, der overdrages til en social forælder, skal genoptage arbejdet som enten selvstændig eller lønmodtager med det samme timetal, som moren havde før orloven. Det er ikke en betingelse for en beskæftiget mors ret til at overdrage fravær til en social forælder, at moren opfylder beskæftigelseskravet i barselslovens §§ 27 eller 28 for ret til barselsdagpenge.

Fravær efter § 7, stk. 1, 2. pkt., der overdrages til en social forælder, skal holdes på fuld tid inden for de første 10 uger efter fødslen.

3.1.2. Betingelser for ret til overdragelse i forbindelse med påbegyndelse af fravær efter § 9 (§ 23 b, stk. 2)

En beskæftiget mor kan vælge at holde fravær efter § 9 i stedet for fravær efter § 7, stk. 1, fra og med den 3. uge til og med den 10. uge efter barnets fødsel og overdrage op til 8 uger af sin ret til fravær efter fødslen efter § 7, stk. 1, 2. pkt., til en social forælder. Det er en betingelse for retten til at overdrage fravær efter § 7, stk. 1, 2. pkt., at moren påbegynder fravær efter § 9 på fuld tid.

Moren kan således ikke genoptage arbejdet delvist under fravær fra den 3. til den 10. uge efter barnets fødsel, da det er et krav for at kunne overdrage fraværsretten efter § 7, stk. 1, 2. pkt., at moren holder fravær på fuld tid i denne periode.

Fravær efter § 7, stk. 1, 2. pkt., der overdrages til en social forælder, skal holdes inden for det første år efter barnets fødsel. Den sociale forælder er ikke, som ved overdragelse efter § 23 b, stk. 1, bundet af at skulle holde fraværet på et bestemt tidspunkt, men skal bare holde fraværet, inden barnet fylder et år.

En social forælder, der er i beskæftigelse, kan desuden efter aftale med arbejdsgiveren genoptage arbejdet helt eller delvis under fravær, der er overdraget efter § 23 b, stk. 2, og forlænge eller udskyde perioden med ret til barselsdagpenge, jf. §§ 12, 22 og 23, jf. § 23 b, stk. 4. Se endvidere afsnit 3.3. om afholdelse af det overdragede fravær med barselsdagpenge.

3.2. Overdragelse af ret til fravær efter de første 10 uger efter barnets fødsel eller modtagelse (barselslovens § 23 b, stk. 3)

En forælder kan helt eller delvis overdrage sin ret til fravær efter § 9, med barselsdagpenge efter §§ 21, 21 b og 21 c til en social forælder, jf. § 23 b, stk. 3, 1. pkt.

Forældre efter § 23 b, stk. 3, omfatter alle retlige forældre, hvilket er barnets mor, far, medmor eller adoptant, jf. § 23 a, stk. 1, som har ret til at overdrage fravær med barselsdagpenge til en social forælder.

Det fravær, der overdrages efter § 23, stk. 3, er fravær efter § 9, som skal holdes efter den 10. uge efter fødslen eller modtagelsen af barnet. Det er både retten til fravær efter § 9, og retten til barselsdagpenge efter §§ 21, 21 b og 21 c, der kan overdrages til én eller flere sociale forældre, eller til både en anden retlig forælder efter § 21, stk. 2, og til en eller flere sociale forældre efter § 23, stk. 3.

Forældrene har mulighed for at overdrage alle overdragelige fraværsuger med barselsdagpenge efter §§ 21, 21 b eller 21 c, til én eller flere sociale forældre. Lønmodtagere vil ikke kunne overdrage de 9 ugers øremærket orlov til en social forælder, jf. § 21, stk. 3.

Det er ikke en betingelse for en forælders ret til at overdrage fravær med barselsdagpenge, at forælderen opfylder beskæftigelseskravet i barselslovens §§ 27 eller 28. En forælder, der ikke selv opfylder beskæftigelseskravet i §§ 27 eller 28, kan således overdrage den ret til barselsdagpenge, forælderen ville have haft, hvis beskæftigelseskravet var opfyldt, til en social forælder, jf. § 23 b, stk. 3, 2. pkt.

Der kan f.eks. være tale om, at forælderen er ydelsesmodtager eller studerende, som ikke opfylder beskæftigelseskravet, og derfor ikke vil kunne afholde fravær med barselsdagpenge. Hvis forælderen er socialt sikret i Danmark, kan forælderen således råde over retten til barselsdagpenge ved at overdrage fraværet til den sociale forælder, som vil kunne afholde fraværet med barselsdagpenge, hvis den sociale forælder opfylder beskæftigelseskravet i §§ 27 eller 28.

Fravær med barselsdagpenge, der overdrages efter § 23 b, stk. 3, skal som udgangspunkt holdes inden 1 år efter barnets fødsel eller modtagelse, jf. §§ 21, 21 b og 21 c. En social forælder, der er i beskæftigelse, kan dog efter aftale med arbejdsgiveren genoptage arbejdet helt eller delvis under fravær, der er overdraget efter § 23 b, stk. 2, og forlænge eller udskyde fraværet med ret til barselsdagpenge, jf. §§ 12, 22 og 23, jf. § 23 b, stk. 4. Se endvidere afsnit 3.3. om afholdelse af det overdragede fravær med barselsdagpenge.

3.3. Overdragelse af udskudt fravær (barselslovens § 23 b, stk. 3)

En retlig forælder kan helt eller delvis overdrage fravær, der er udskudt, til en social forælder, jf. barselslovens § 23 b, stk. 3, 1. pkt., sammenholdt med § 23, stk. 2 og 3.

Retten til barselsdagpenge under det overdragede fravær er betinget af, at den sociale forælder opfylder beskæftigelseskravet i §§ 27 eller 28, når det udskudte fravær skal holdes, jf. barselslovens § 23, stk. 5. Det er endvidere en betingelse, at den sociale forælder er i beskæftigelse umiddelbart forud for fraværet, jf. barselslovens § 23, stk. 6.

3.4. Afholdelse af overdraget fravær med barselsdagpenge samt varsling af arbejdsgiver

3.4.1. Afholdelse af overdraget fravær med barselsdagpenge

En social forælder, der efter § 23 b, stk. 1, har fået overdraget fravær efter § 7, stk. 1, 2. pkt., af op til 8 ugers varighed af en beskæftiget mor, som genoptager arbejdet i 10- ugers perioden efter barnets fødsel, skal holde det overdragede fravær inden for de første 10 uger efter barnets fødsel. Det betyder, at den sociale forælder hverken har mulighed for at holde fraværet på et senere tidspunkt, eller at genoptage arbejdet delvist og forlænge den overdragede fraværsperiode.

Fravær, der overdrages efter § 23 b, stk. 2 (mors fravær efter § 7, stk. 1, 2. pkt.) og efter § 23 b, stk. 3 (en forælders fravær efter § 9), har den sociale forælder derimod mulighed for at holde på samme måde som de retlige forældre kan holde fravær efter § 9. Reglerne i §§ 12, 22 og 23, finder tilsvarende anvendelse for fravær overdraget efter § 23 b, stk. 2 og 3, jf. § 23 b, stk. 4.

En social forælder, der er i beskæftigelse, kan således efter aftale med arbejdsgiveren genoptage arbejdet helt eller delvis under det overdragede fravær, jf. § 12, stk. 1. I forbindelse med aftale om delvis genoptagelse af arbejdet under fraværet, kan det aftales, at fraværsretten forlænges med den tid, hvori arbejdet har været genoptaget, og i forbindelse med aftale om genoptagelse af arbejdet på fuld tid under fraværet, kan det aftales, at fraværsretten udskydes med den tid, hvori arbejdet har været genoptaget, jf. § 12, stk. 2 og 3.

Det udskudte fravær skal være afholdt, inden barnet fylder 9 år.

Der er ret til barselsdagpenge under det overdragede fravær, hvis den sociale forælder opfylder betingelserne for ret til barselsdagpenge, herunder beskæftigelseskravet i barselslovens §§ 27 eller 28. Beskæftigelseskravet skal være opfyldt på det tidspunkt, hvor fraværet holdes, jf. barselslovens § 29, stk. 1. Det gælder både, når fraværet holdes inden for et år efter barnets fødsel eller modtagelse, og når fraværet holdes som udskudt fravær senere end et år efter barnets fødsel eller modtagelse, jf. barselslovens § 23, stk. 5.

For at kunne udskyde retten til barselsdagpenge er det desuden en betingelse, at den sociale forælder har en barselsdagpengeret i perioden, hvor arbejdet er genoptaget, jf. § 23, stk. 2, 2. pkt. For ret til barselsdagpenge, når det udskudte fravær holdes, er det en betingelse, at den sociale forælder har haft en barselsdagpengeret og været i beskæftigelse inden for det første år efter fødslen eller modtagelsen af barnet i et omfang, der svarer til den periode, der ansøges om barselsdagpenge for, jf. § 23, stk. 4.

3.4.2. Varsling af arbejdsgiver i forbindelse med overdragelse og afholdelse af fraværet

En retlig mor, der er lønmodtager, som ønsker at overdrage fravær efter barselslovens § 7, stk. 1, 2. pkt. til en social forælder, skal underrette sin arbejdsgiver herom senest 4 uger før forventet fødsel, og samtidig skal hun underrette arbejdsgiveren om, hvorvidt hun ønsker at holde fravær efter § 9, jf. § 23 b, stk. 5 sammenholdt med § 15, stk. 1, 2. pkt.

En social forælder, der er lønmodtager, og som ønsker at udnytte overdraget fravær efter § 23 b, stk. 1 - 3, skal underrette sin arbejdsgiver herom efter fristerne fastsat i § 15, stk. 3 og 4, jf. § 23 b, stk. 6.

For fravær, der skal holdes inden for de første 10 uger efter barnets fødsel, skal lønmodtageren senest 4 uger før forventet fødselstidspunkt underrette sin arbejdsgiver herom og om længden af fraværet, jf. § 15, stk. 3.

For fravær, der skal holdes efter de første 10 uger efter barnets fødsel, skal lønmodtageren inden 6 uger efter fødslen eller barnets modtagelse underrette arbejdsgiveren om tidspunktet for fraværets begyndelse og om længden heraf, jf. § 15, stk. 4.

Kapitel 4. Overdragelse af ret til fravær og barselsdagpenge til nærtstående

En forælder, som er omfattet af barselslovens § 21 c, dvs. en soloforælder, som opfylder beskæftigelseskravet i §§ 27 eller 28, kan helt eller delvis overdrage sin ret til fravær, jf. § 9, med barselsdagpenge efter §§ 21, 21 b og 21 c, jf. dog § 21, stk. 3, til et nærtstående familiemedlem. Dette fremgår af barselslovens § 23 c, stk. 1, 1. pkt.

Soloforælderen kan overdrage sin ret til fravær med barselsdagpenge til en eller flere nærtstående familiemedlemmer, ligesom soloforælderen kan kombinere overdragelsen til nærtstående med overdragelse til en social forælder efter § 23 b. Dette giver dog samlet ikke ret til mere fravær eller yderligere barselsdagpengeret, end soloforælderen har.

Det er både retten til fravær efter § 9, og retten til barselsdagpenge for fraværet, der kan overdrages til et nærtstående familiemedlem. Det betyder, at soloforælderen kan overdrage op til det antal uudnyttede fraværsuger, som soloforælderen har ret til barselsdagpenge for. En lønmodtager kan dog ikke overdrage de 9 ugers fravær med øremærkede barselsdagpenge til det nærtstående familiemedlem, jf. barselslovens § 21, stk. 3. Det er soloforælderens beskæftigelsesmæssige status på overdragelsestidspunktet, som er afgørende for, om forælderen kan overdrage de 9 ugers øremærkede barselsdagpenge.

Forælderen skal på tro og love oplyse, hvilken beskæftigelsesmæssig status pågældende har på tidspunktet for ansøgningen om overdragelsen af fraværet til det nærtstående familiemedlem. En solomor, som er lønmodtager, kan således overdrage op til 27 ugers fravær med barselsdagpenge (5 ugers fravær med barselsdagpenge efter § 21, stk. 1, og 22 ugers fravær med barselsdagpenge efter § 21 c, stk. 1), og en far eller medmor, som er lønmodtager, kan overdrage op til 35 ugers fravær med barselsdagpenge (13 ugers fravær med barselsdagpenge efter 21, stk. 1, og 22 ugers fravær med barselsdagpenge efter § 21 c).

Forælderen, som overdrager fravær til et nærtstående familiemedlem, skal selv opfylde et beskæftigelseskrav på overdragelsestidspunktet, for at forælderen kan overdrage fraværet til det nærtstående familiemedlem. Beskæftigelseskravet skal være opfyldt på overdragelsestidspunktet.

Soloforælderen kan opfylde beskæftigelseskravet som enten lønmodtager efter § 27 eller som selvstændig efter § 28.

Betingelsen om, at soloforælderen skal opfylde et beskæftigelseskrav som betingelse for at overdrage fravær til et nærtstående familiemedlem, kan også opfyldes ved, at forælderen i en tidligere fraværsperiode vedr. barnet, én gang har opfyldt beskæftigelseskravet i overensstemmelse med bestemmelsen i barselslovens § 29, stk. 1, 2. punktum, og forælderen forsat er enten lønmodtager, ledig eller selvstændig på overdragelsestidspunktet.

Der kan tidligst søges om overdragelse af fravær med barselsdagpenge, når barnet er født eller modtaget.

Soloforælderen kan søge om overdragelse af fravær med barselsdagpenge på et hvilket som helst tidspunkt, dog skal det være muligt for det nærtstående familiemedlem at holde fraværet inden for barnets første år.

4.1. Afholdelse af overdraget fravær med barselsdagpenge samt varsling af arbejdsgiver

Et nærtstående familiemedlem skal afholde det overdragede fravær med barselsdagpenge inden for barnets første år, ellers er fraværet tabt for det nærtstående familiemedlem. Soloforælderen kan dog afholde fraværet med barselsdagpenge på et senere tidspunkt, hvis betingelserne for at afholde udskudt fravær med barselsdagpenge er opfyldt, jf. barselslovens §§ 22 og 23.

Det betyder også, at et nærtstående familiemedlem ikke kan anvende de fleksible regler for udskydelse af det overdragede fravær til afholdelse efter barnets første år.

Et nærtstående familiemedlem, der har fået overdraget fravær fra en soloforælder, kan afbryde fraværet for at holde ferie. Er det nærtstående familiemedlem lønmodtager, skal det ske efter aftale med arbejdsgiveren. Det nærtstående familiemedlem skal kunne nå at holde fraværet sammen med barnet inden for det første år efter fødslen eller modtagelsen af barnet.

Det nærtstående familiemedlem skal opfylde et beskæftigelseskrav som enten lønmodtager efter § 27 eller som selvstændig efter § 28, når fraværet holdes.

4.1.1. Varsling af arbejdsgiver i forbindelse med afholdelse af fraværet

Det fremgår af § 23 c, stk. 3, at et nærtstående familiemedlem, der ønsker at holde fravær, og som er lønmodtager, med 8 ugers varsel skal give arbejdsgiveren besked om, hvornår fraværet påbegyndes og om længden heraf.

Det betyder, at en lønmodtager, der ønsker at afholde overdraget fravær som nærtstående familiemedlem, vil skulle varsle sin arbejdsgiver herom senest 8 uger, inden fraværet ønskes afholdt og samtidig underrette arbejdsgiveren om længden af fraværet.

Kapitel 5. Administration af reglerne om overdragelse til sociale forældre og nærtstående familiemedlemmer

Udbetaling Danmark administrerer reglerne i barselsloven om retten til fravær med barselsdagpenge, og ansøgning om overdragelse af fravær med barselsdagpenge og ansøgning om udbetaling af barselsdagpenge skal ske digitalt til Udbetaling Danmark.

5.1. Ansøgning om overdragelse til sociale forældre og nærtstående familiemedlemmer

En forælder, der ønsker at overdrage fravær med barselsdagpenge til en social forælder efter barselslovens §§ 23 b, stk. 2 og 3, eller til et nærtstående familiemedlem eller barselslovens § 23 c, stk. 1, skal søge Udbetaling Danmark om dette.

Ansøgningen sker i den digitale selvbetjeningsløsning, som Udbetaling Danmark stiller til rådighed, jf. barselsbekendtgørelsens § 14 a, stk. 1. Hvis forælderen er undtaget fra digital selvbetjening efter § 2 i bekendtgørelse om obligatorisk digital selvbetjening vedrørende ansøgninger og meddelelser m.v. om sociale ydelser m.v., skal forælderen søge om overdragelse af fravær med barselsdagpenge på en blanket, der anvises af Udbetaling Danmark.

Der kan tidligst søges om overdragelse af fravær med barselsdagpenge, når barnet er født eller modtaget, jf. barselsbekendtgørelsens § 14 a, stk. 2. Der gælder ikke en frist for ansøgning om overdragelse, og der kan derfor også søges om overdragelse af fravær med barselsdagpenge på et tidspunkt, efter den sociale forælder eller det nærtstående familiemedlem har holdt fraværet. For at have ret til barselsdagpenge skal den sociale forælder eller det nærtstående familiemedlem dog opfylde de frister, der fremgår af barselslovens § 30 for anmodning om barselsdagpenge. Overdragelsen skal desuden være registreret og godkendt, før den sociale forælder eller det nærtstående familiemedlem kan søge om barselsdagpenge til det overdragede fravær.

I forbindelse med ansøgning om overdragelse af fravær med ret til barselsdagpenge til enten en social forælder eller et nærtstående familiemedlem, skal den retlige forælder på tro- og love oplyse, hvilken beskæftigelsesmæssige status forælderen har på det tidspunkt, hvor der søges om overdragelse af fravær med barselsdagpenge, jf. barselsbekendtgørelsens § 14 a, stk. 3, dvs. på tidspunktet, hvor forælderen søger i selvbetjeningsløsningen. Der henvises til Ankestyrelsens principmeddelelse 7-23.

En social forælder eller et nærtstående familiemedlem, der har fået overdraget fravær med barselsdagpenge fra en af barnets retlige forældre, kan overdrage barselsdagpengene tilbage til den forælder, som barselsdagpengene er overdraget fra, jf. barselsbekendtgørelsens § 14 a, stk. 3.

5.2. Dokumentation i forbindelse med overdragelse til en social forælder

Forælderen, som overdrager fravær med barselsdagpenge til en social forælder, skal i forbindelse med ansøgning om overdragelse på tro og love oplyse, at den sociale forælder på tidspunktet for påbegyndelsen af det overdragede fravær opfylder betingelserne i barselslovens § 23 a, stk. 2 og 3, for at være social forælder til barnet. Reglen betyder bl.a., at kravet for en samlever om mindst 2 års samliv i et ægteskabslignende forhold, jf. barselslovens § 23 a, stk. 2, ikke behøver at være opfyldt på tidspunktet for overdragelsen, men skal være opfyldt senest på tidspunktet for afholdelsen af det overdragede fravær, som kan være et senere tidspunkt end overdragelsen.

I forbindelse med ansøgning om overdragelse til en social forælder, der enten er en kendt donor eller en kendt donors ægtefælle, jf. barselslovens § 23 a, stk. 3, nr. 2 og 3, kan Udbetaling Danmark kræve, at forælderen indsender dokumentation for, at den kendte donor har en relation til barnet, jf. barselslovens § 23 a, stk. 3, nr. 2 og 3. Der kan kræves dokumentation i form af den erklæring om aftalen om det retlige forældreskab, som parterne har indsendt til Familieretshuset, jf. barselsbekendtgørelsens § 14 a, stk. 6.

Styrelsen for Arbejdsmarked og Rekruttering, den 31. oktober 2023

Mie Skovbæk Mortensen

/ Yvonne Olesen